Gemeente Amsterdam

sept 2026

Definitief

Nota van uitgangspunten

Herinrichting Speeltuin Piramide Haarlemmer Houttuinen

Opstellers	Goedgekeurd en vrijgegeven	Paraaf	Datum
Jeroen de Groot / Rene van Kuyk	Jeroen Dijk Ambtelijk opdrachtgever		15-09-2026

Colofon

Verantwoordelijke stadsdeelbestuurder Centrum
Nienke van Renssen

Opdrachtgever Project herinrichting Speeltuin Piramide
Jeroen Dijk, ambtelijk Opdrachtgever V&OR

1. Inleiding **4**
1.1 Aanleiding 4
1.2 Doel nota van Uitgangspunten 5
1.3 Opbouw nota 5
1.4 Historie planvorming 5
1.5 Richtinggevende ontwerpuitgangspunten principebesluit 6
1.6 Relevante beleidskaders en toepassing op het projectgebied 7

2. Huidige situatie **9**
2.1 Bestaande situatie 9

3. Ontwerpverkenning **10**
3.1 Wensen van de buurt en belangengroepen 10
3.2 Visie 11

4. Uitgangspunten & wensen ontwerp **13**
4.1 Doel van de herinrichting 13
4.2 Uitgangspunten & wensen per thema 13
4.3 Toepassing Amsterdams handboek groen/rood & toetsing 15

5. Schetsontwerp **16**
5.1 Schetsontwerp 16
5.2 Samenvatting ontwerpkeuzes 16

6. Vervolgproces **17**

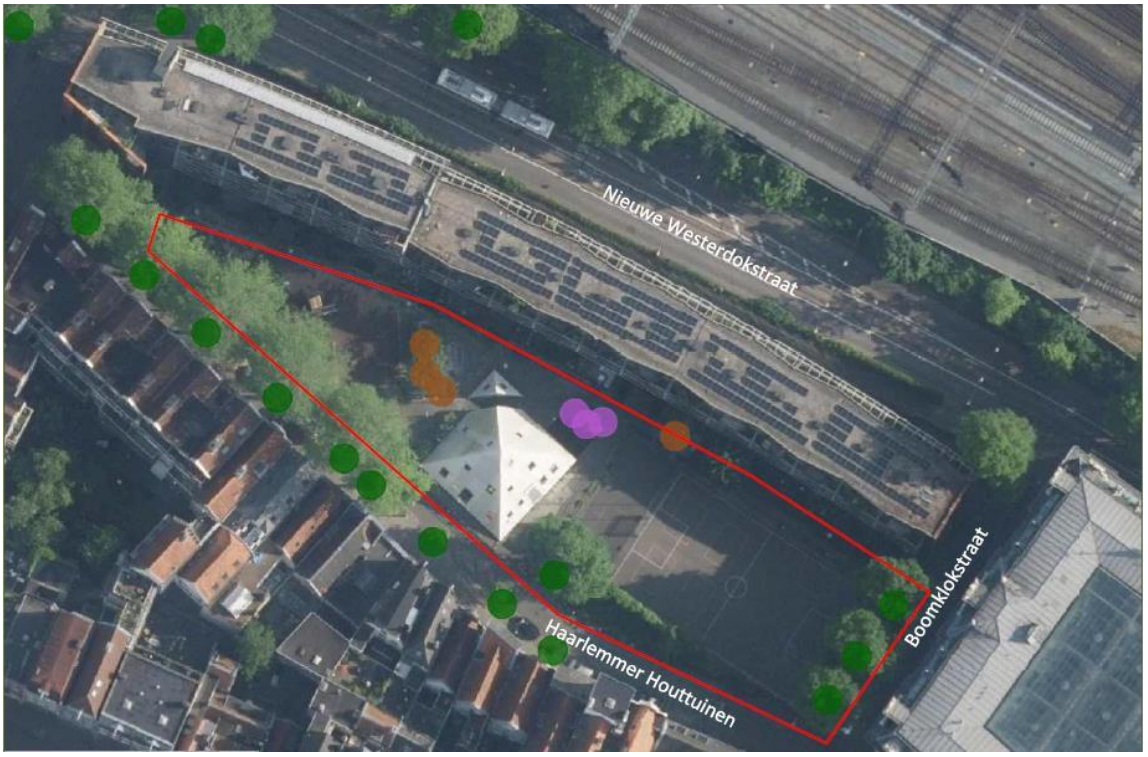
Bijlagen **18**
Bijlage: Verslag Themasessies De Piramide - november 2025 18
Bijlage: Participatieverslag scholen De Piramide - december 2025 18
Bijlage: Herinrichting analyse en ontwerpverkenning De Piramide speeltuin 18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De speeltuin De Piramide, gelegen tussen de Nieuwe Westerdokstraat, Boomklokstraat, Haarlemmer Houttuinen en Buiten Brouwersstraat, is al geruime tijd onderwerp van onderzoek in het kader van herinrichting en de sloop en nieuwbouw van de bestaande bebouwing op deze locatie.

De kwaliteitsimpuls van het gebouw Piramide en de openbare ruimte vindt zijn oorsprong in de behoefte om een waardige, veilige en inclusieve plek te creëren. Een plek waar verschillende gebruikers naast elkaar kunnen verblijven en waar iedereen op een passende manier gebruik kan maken van de voorzieningen, met respect voor elkaar en de omgeving. De afgeschermde ligging van de speeltuin Piramide en onoverzichtelijke inrichting draagt onder andere eraan bij dat de openbare ruimte een aantrekkelijke verblijfplaats is voor een groep overlast gevende personen. Dit werkt in de hand dat ouders met jonge kinderen minder gebruik maken van de aangeboden voorzieningen. De aangeboden voorzieningen zijn tevens aan groot onderhoud toe. Een nieuwe inrichting moet een bijdrage leveren aan het goed gebruik van deze voorzieningen.

Figuur 1. Afbeelding van het projectgebied

1.2 Doel nota van Uitgangspunten

De Nota van Uitgangspunten (NvU) beschrijft de randvoorwaarden, ambities, doelstellingen en uitgangspunten die gelden voor het project. Het document bepaalt daarmee het kader waarbinnen het ontwerpteam, projectteam en betrokken partijen moeten werken. Onderdeel van de nota zijn de vastgelegde beleidskaders van de gemeente Amsterdam. Op basis van uitgangspunten maken we onderbouwde ontwerpkeuzes voor een voorkeursvariant. We doen dit aan de hand van de thema's in deze Nota van uitgangspunten, als onderdeel van het Plan en besluitvormingsproces (PBI) van de gemeente Amsterdam.

De NvU biedt een gemeenschappelijke basis voor de gemeente, bewoners, ontwikkelaars, ontwerpers en andere belanghebbenden. De NvU is ook bedoeld om verder richting te geven aan participatie met bewoners en belanghebbenden.

Alle toekomstige plannen, ontwerpen en besluiten worden getoetst aan de uitgangspunten uit de NvU. Het is dus een referentiedocument dat helpt bij het beoordelen van latere stappen, zoals:

- Het voorlopig ontwerp (VO)
- Het definitief ontwerp (DO)
- Eventuele contracten of aanbestedingen

De NvU wordt vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Centrum.

1.3 Opbouw nota

In hoofdstuk 1 beschrijven we de historische planvorming en de richtinggevende uitgangspunten die voortkomen uit het genomen principebesluit en de Amsterdamse beleidskaders. Hoofdstuk 2 gaat in op de huidige situatie binnen het projectgebied. Hoofdstuk 3 gaat in op de wensen uit de buurt en van belangengroepen en beschrijft de ontwerpvisie. In hoofdstuk 4 worden de ontwerpuitgangspunten en wensen per thema uitgewerkt. Hoofdstuk 5 bevat het schetsontwerp. Aansluitend beschrijven we in hoofdstuk 6 het vervolgproces en de besluitvorming.

1.4 Historie planvorming

In 2021 is voor het Boomklok gebouw (het buurthuis van de Piramidespeeltuin) een voorbereidingskrediet aangevraagd en toegekend. Dit krediet heeft tot doel de sloop van het huidige gebouw mogelijk te maken en de realisatie van een nieuw multifunctioneel gebouw met de naam "De Boomklok" voor te bereiden. Ook de vernieuwing van de speeltuin en haar voorzieningen maakt onderdeel uit van dit project.
Er zijn diverse bestuurlijke besluiten genomen die de uitvoering van de sloop, de nieuwbouw en de herinrichting van de openbare ruimte mogelijk maken.

Op 6 november 2023 is in de staf van stadsdeel Centrum, waar ambtelijke ingebrachte stukken door de verantwoordelijke bestuurder worden besproken, gesproken over het proces van realisatie van een nieuw gebouw met maatschappelijke voorziening en de invulling van de naastgelegen openbare ruimte op de plek van het huidige buurthuis De Piramide.

Op 14 november 2023 vond een bewonersavond plaats, waarbij de focus lag op de te ontwikkelen maatschappelijke voorziening die zowel een nieuw buurthuis voor het Buurtteam als een nieuwe buurtkamer zou huisvesten. Gedurende deze bijeenkomst presenteerde het team Maatschappelijke Voorzieningen hun initiële ideeën en lichtte tevens het Programma van Eisen voor het nieuwe gebouw toe.

In de initiatieffase zijn er verschillende onderzoeken uitgevoerd, waaronder (geluid)hinder en gebruik van de speeltuin (adviesrapport Speelplan). Er zijn verschillende schetsscenario's uitgewerkt op basis van een ruimtelijke verkenning. Ook is er naar alternatieve locaties gezocht voor het realiseren van een dergelijke voetbalkooi elders in de stad binnen een straal van 2km van centraal station. Een realistisch alternatief is niet gevonden binnen deze planvorming.

Op 30 Juni 2025 is het principebesluit genomen op basis van het participatieplan, waarmee de initiatieffase van het project is afgesloten, om het nieuwe buurtgebouw aan de Boomklokstraat te vestigen en de voetbalkooi te behouden binnen het plangebied. Op basis van dit principebesluit wordt het bestuurlijke initiatief voor de sloop en nieuwbouw van De Boomklok, evenals de herinrichting van de speeltuin Piramide, verder uitgewerkt.

Op 15 oktober 2025 vond er een bewonersbijeenkomst plaats waarin omwonenden en andere betrokkenen meer informatie kregen over de onderzoeken, het genomen principebesluit en het vervolg van het project. Vervolgens vonden er op 19, 25 en 26 november 2025 drie themasessies plaats over groen en spelen, sport, en gebouw en sociale veiligheid. Bewoners en andere betrokkenen hebben in deze sessies de gelegenheid gehad om over de verdere uitwerking van het ontwerp mee te denken. Daarnaast zijn er eind november drie basisscholen betrokken bij het verder uitwerken van het thema spelen.

De stadsdeelcommissie is in het traject tot het komen van het principebesluit geïnformeerd via agendering op 11 juni 2024 en 8 juli 2025. Tijdens de stadsdeelcommissievergaderingen is er de mogelijkheid geweest voor bewoners en belanghebbenden om in te spreken waar gebruik van is gemaakt.

1.5 Richtinggevende ontwerpuitgangspunten principebesluit

Op grond van het genomen principebesluit als basis voor verdere besluitvorming gelden de volgende richtinggevende uitgangpunten bij de herinrichting speeltuin Piramide:

- **Behoud van sport en spel voor gebruikers**
  Daarbij blijft de sportkooi behouden, met een karakter voor straatvoetbal en in maatvoering 33x19 meter met een speelveld van 31x18, zodat jongeren en oudere uit de buurt en stad kunnen blijven sporten en spelen.

- **Verbetering van sociale veiligheid en overzicht**
  De inrichting van de ruimte moet zorgen voor betere zichtlijnen, minder verstopte hoeken en meer toezicht vanuit omliggende functies.

- **Verantwoord omgaan met geluidsoverlast**
  Het ontwerp moet rekening houden met akoestiek. Geluid moet worden gedempt door een keuze voor juiste materialisering, waaronder trilling arme hekwerken rondom de sportkooi en een passende ondergrond, tijdig beheer en opstellen van beheerafspraken gebruik.

- **Ruimtelijke en stedenbouwkundige inpassing**
  De positie van het nieuwe gebouw moet passen binnen het beschermd stadsgezicht en bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het plein en de omgeving. De positie en oppervlakte van het nieuwe buurtgebouw staan vast.

- **Duidelijke relatie tussen gebouw en speeltuin**
  Zorgdragen voor een functionele koppeling tussen het nieuwe gebouw, sportkooi en de speeltuin voor overzicht, toegankelijkheid en ontmoeting.

1.6 Relevante beleidskaders en toepassing op het projectgebied

De herontwikkeling van speeltuin De Piramide en de nieuwbouw van De Boomklok vinden plaats binnen een beleidsmatige context waarin gezondheid, vergroening, kind vriendelijkheid, sport en kwalitatieve openbare ruimte centraal staan. Hieronder worden de belangrijkste beleidskaders toegelicht en vertaald naar hun betekenis voor het projectgebied.

- ***Omgevingsvisie Amsterdam 2050 – Leefbare en gezonde stad***

De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 richt zich op een gezonde, duurzame en inclusieve stad waar ruimte is om te spelen, ontmoeten en bewegen.

Toepassing op De Piramide:

De herontwikkeling draagt bij aan een leefbare en gezonde buurt door de realisatie van een toekomstbestendige speeltuin en een multifunctioneel gebouw dat ontmoeting en activiteiten stimuleert. Het ontwerp bevordert een aantrekkelijk en veilig verblijfsklimaat voor kinderen, ouders en omwonenden. Door vergroening en verbeterde toegankelijkheid wordt de kwaliteit van de leefomgeving versterkt.

- ***Programma Groen & Gezond***

Het programma zet in op vergroening, biodiversiteit en klimaatadaptatie, onder meer door schaduwrijke plekken, waterberging en hittestressreductie.

Toepassing op De Piramide:

De bestaande dichte, onoverzichtelijke begroeiing maakt plaats voor een zorgvuldig ontworpen, open en groene omgeving. Het ontwerp voorziet in bio divers inheemse beplanting, natuurlijke speelaanleidingen en klimaatbestendige maatregelen zoals waterdoorlatende (half)verharding en verkoelende beplanting. Hierdoor ontstaat een veilige en ecologisch waardevolle speelplek met meer zichtlijnen en beter beheer en onderhoud.

- ***Programma Sport en Bewegen***

Dit programma benadrukt het belang van voldoende sport- en beweegruimte in de stad, passend bij verschillende doelgroepen.

Toepassing op De Piramide:

De speeltuin biedt laagdrempelige bewegingsruimte binnen een dichtbebouwd deel van de binnenstad. Door de herinrichting ontstaat een gevarieerd aanbod aan speel- en beweegmogelijkheden, geschikt voor verschillende leeftijden. Hiermee wordt de beweegfunctie van de locatie behouden en versterkt, in lijn met de beleidsdoelstellingen van het programma.

- ***Agenda Kindvriendelijke Stad***

De Agenda Kindvriendelijke Stad stelt dat elk kind veilig en dichtbij huis moet kunnen spelen in een aantrekkelijke en toegankelijke omgeving.

Toepassing op De Piramide:

De speeltuin wordt ontwikkeld volgens de principes van kindvriendelijke inrichting: duidelijke zichtlijnen, logische routing, veilige overgangen en speelaanbod voor peuters, kinderen en

jongeren. Door een overzichtelijke en veilige openbare ruimte te creëren, draagt De Piramide bij aan een kindvriendelijke buurt voor bewoners en bezoekers.

- ***Beleidskader Openbare Ruimte***

Dit kader richt zich op een kwalitatieve, toegankelijke en overzichtelijke openbare ruimte met hoge verblijfskwaliteit.

Toepassing op De Piramide:

De huidige onoverzichtelijke inrichting en het achterstallig onderhoud worden aangepakt. De nieuwe inrichting verbetert toegankelijkheid, veiligheid en bruikbaarheid van de ruimte. Door een samenhangend ontwerp, goede verlichting en duidelijke functiescheidingen wordt de openbare ruimte toekomstbestendig gemaakt en voldoet deze aan de kwaliteitsnormen van de gemeente Amsterdam.

2. Huidige situatie

2.1 Bestaande situatie

Figuur 2 Vogelvlucht van de bestaande situatie (bron: Google Earth)

In de huidige situatie is de locatie (de ruimte tussen Haarlemmer Houttuinen en het gebouw aan de Nieuwe Westerdokstraat) verdeeld in drie zones: aan de westzijde een speelplek, aan de oostzijde de voetbalkooi en in het midden het speeltuingebouw 'De Piramide'. Door de positie van het gebouw is er weinig samenhang tussen het speeltuingedeelte en het sportgedeelte. Er is weinig toezicht en weinig sociale controle. Met name de ruimte achter de piramide en rondom de voetbalkooi is problematisch. Aan de noordzijde grenst de kooi aan dichte schuttingen, er is geen zichtrelatie tussen de piramide en de ruimte eromheen en er is weinig activiteit in de Boomklokstraat.

De Piramide is gerealiseerd eind jaren '80 van de vorige eeuw, vóór de aanwijzing van de binnenstad tot beschermd stadsgezicht. Er is sprake van een paviljoenachtig gebouw dat zich ook zodanig, als object in de ruimte, gedraagt. Echter, de afmetingen van het gebouw zijn, in relatie tot de omgevende open ruimte en bebouwing aan de forse kant. Niet alleen positie en volume, maar ook de architectonische uitwerking is problematisch. Door de bijna volledig gesloten gevels gaat het gebouw geen relatie aan met zijn omgeving.

Mede door de positie van de voetbalkooi en de geslotenheid van de piramide voelt dit gedeelte van de Haarlemmer Houttuinen anoniem en sociaal onveilig aan. Er is sprake van een vrij onoverzichtelijke en versnipperde ruimte, verstoorde zichtrelaties en geen ruimtelijke relatie tussen het piramidegebouw en zijn omgeving. Daarnaast zijn er problemen van overlast zoals aan de noordzijde van de Boomklokstraat ter hoogte van de kopse kant van het appartementengebouw.

3. Ontwerpverkenning

In november 2025 zijn drie themasessies met bewoners georganiseerd over de thema's Groen & Spelen, Sportkooi, en Buurtgebouw & Sociale Veiligheid. Van deze themasessies is een verslag opgesteld. Dit document beschrijft de bevindingen uit het participatietraject en vormt de basis voor deze Nota van Uitgangspunten voorde ontwerp- en realisatiefase.

3.1 Wensen van de buurt en belangengroepen

Tijdens de participatiesessies is duidelijk geworden dat bewoners sterk betrokken zijn bij de toekomst van De Piramide. De locatie wordt door velen gezien als een verlengstuk van hun woonomgeving, een plek waar kinderen spelen, buren elkaar ontmoeten en waar groen een sociale verbindende rol heeft. De meeste aanwezige bewoners wonen al lange tijd rondom het plein en hebben in het verleden actief bijgedragen aan onderhoud van plantenbakken en sfeer op het terrein. Het gevoel van eigenaarschap over de plek is groot, wat terugkomt in de wens dat hun stem zichtbaar verwerkt wordt in de nieuwe inrichting. Bewonersbelangengroep 'De groene Oase' heeft een visie document met de gemeente Amsterdam gedeeld. Ook hebben ze een website waarop hun visie nader wordt beschreven. Bewoners van belangengroep 'Groene Oase' en 'Niet met de deuren slaan' eisen dat de sportkooi niet in het nieuwe ontwerp wordt teruggebracht. 12 December 2025 is er een petitie overhandigd aan wethouder Mbarki en stadsdeelbestuurder Lotte Terwel van 129 handtekeningen die deze eis ondersteunen.

Een belangrijk geluid vanuit de buurt is de behoefte aan rust, overzicht en veiligheid, met name in de avonduren. Bewoners ervaren soms overlast in de huidige situatie en vrezen dat dit kan toenemen wanneer er opnieuw een sportkooi wordt geplaatst. Zij benadrukken dat de grote schaduw van de bestaande bomen, donkere hoeken en het huidige onderhoudsniveau bijdragen aan een gevoel van onveiligheid. Meer licht, betere zichtlijnen en goed beheer worden daarom als cruciale voorwaarden genoemd. Ook pleiten bewoners voor duurzame oplossingen die voorkomen dat plekken uitnodigen tot slapen, hangen of ongewenst gebruik.

Op het gebied van spelen wordt de wens uitgesproken voor een toegankelijke en aantrekkelijke speeltuin waar kinderen van verschillende leeftijden veilig kunnen spelen. Geluidsarme speeltoestellen, waterdoorlatende en droge ondergronden, worden genoemd als concrete wensen. Ook wordt gevraagd naar een vorm van beheer of toezicht, waarmee de speeltuin weer een veilige en prettige ontmoetingsplek kan worden. Het idee van een uitleensysteem voor stepjes en fietsen vanuit het toekomstige buurtgebouw spreekt tot de verbeelding en draagt bij aan levendigheid en toezicht.

Met betrekking tot de sportkooi bestaat er verdeeldheid, maar overheerst bij aanwezige bewoners weerstand. De kooi wordt door een groot deel gezien als bron van geluidsoverlast en sociale frictie, met name wanneer jongeren en volwassenen deze gebruiken. Bij terugkomst van de sportkooi is het voor bewoners essentieel dat geluid- en gebruiksoverlast worden beperkt door middel van materiaalkeuze, duidelijke afspraken over openingstijden en goed beheer. Tegelijkertijd klinkt er ook steun voor sportactiviteit wanneer deze gericht is op kinderen en georganiseerd wordt door partijen zoals Dock of Sciandri. Kleinschalige toernooien en jeugdactiviteiten worden positief ervaren, mits goed afgestemd.

Over het buurtgebouw is de houding gematigd positief, onder voorwaarde dat het ontwerp bijdraagt aan overzicht en sociale veiligheid. Een vriendelijk, transparant gebouw met een groene uitstraling wordt gewaardeerd, net als het idee dat er binnen plek komt voor buurtactiviteiten en ontmoeting. Bewoners zien kansen om het gebouw te programmeren voor de bredere gemeenschap, niet alleen voor kinderen, maar ook voor volwassenen en ouderen die behoefte hebben aan een plek in de zon, een kop koffie en sociale interactie.

Organisaties en gebruikers zoals jongerenwerk, politie, KNVB en veiligheidsdiensten brengen daarnaast expertise in om overlast te verminderen en sport toegankelijk te houden. Zij benadrukken dat goed georganiseerde activiteiten en duidelijke kaders helpen om een veilige en levendige buitenruimte te creëren.

Samengevat vraagt de buurt om een evenwichtige inrichting waarin spelen, groen, sport en ontmoeting in harmonie samenkomen, met aandacht voor rust, veiligheid, beheer en toekomstbestendigheid. Het plein moet een plek zijn waar iedereen welkom is, maar waar spelende kinderen en leefkwaliteit van omwonenden centraal staan.

3.2 Visie

Visie voor het Buurtgebouw De Boomklok

Buurtgebouw *De Boomklok* wordt een herkenbare, uitnodigende plek in de wijk waar ontmoeting, activiteiten en buurtinitiatieven samenkomen. Het gebouw vervult een sociale en verbindende functie en vormt het hart van de Piramide als plein. De Boomklok moet een plek worden waar kinderen veilig kunnen spelen, waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten, en waar organisaties zoals het wijkteam, jongerenwerk en maatschappelijke partners toegankelijk en zichtbaar aanwezig zijn.

In de visie voor De Boomklok staat toegankelijkheid en openheid centraal. Het gebouw is gesitueerd aan de Boomklokstraat en heeft een tramsparante uitstraling richting het plein, zodat binnen en buiten elkaar versterken. Hierdoor ontstaat sociale controle, levendigheid en een prettige sfeer op het plein. De situering van de entree aan de Boomklokstraat zorgt ervoor dat deze goed herkenbaar is, dat toezicht eenvoudig is te organiseren en dat het gebouw onderdeel wordt van de dagelijkse loop- en verblijfstromen in de buurt. Hierdoor levert het gebouw een bijdrage voor de sociale veiligheid en leefbaarheid van de buurt.

Het gebouw faciliteert activiteiten voor verschillende doelgroepen, van jonge kinderen tot ouderen, en moet flexibel programmeerbaar zijn. Overdag kan het gebouw ruimte bieden aan spel, ontmoetingen en ondersteuning door het wijkteam; in de avond kan het worden ingezet voor bewonersinitiatieven, workshops of gezamenlijke activiteiten. Binnen- en buitenruimte versterken elkaar en lopen logisch in elkaar over, bijvoorbeeld door een uitnodigend terras of zitplek waar ouders kunnen verblijven terwijl kinderen spelen.

Het gebouw voegt zich in ontwerp en uitstraling binnen het beschermd stadsgezicht.
Er is sprake van hoogwaardige architectuur met aandacht voor materialisatie van detaillering. Installaties worden zover mogelijk inpandig opgelost.

Groen en duurzaamheid worden vanzelfsprekend meegenomen in ontwerp en uitstraling. Een sedumdak of groene gevel (aan de pleinzijde of aan de zijde van het appartementengebouw) draagt bij aan een fijne beleving voor omwonenden en levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelen. Materialen worden gekozen op basis van duurzaamheid, onderhoudsvriendelijkheid en sociale veiligheid. Het ontwerp voorkomt schuil- en hangplekken en stimuleert verantwoord gebruik, licht, zichtlijnen en positionering werken activerend en ondersteunen toezicht.

De Boomklok moet een plek zijn waar bewoners zich welkom en gehoord voelen. Een gebouw waar zij simpel binnen kunnen lopen, een kop koffie kunnen drinken, iets kunnen vragen of een activiteit kunnen voorstellen. Een plek die eigenaarschap stimuleert en waar buurtinitiatieven kunnen wortelen en groeien. Daarmee draagt De Boomklok bij aan een buurt waar mensen elkaar kennen en samen zorgen voor een prettig, schoon en veilig plein.

Kort samengevat: De Boomklok wordt een open, sociaal en duurzaam buurtgebouw dat ontmoeting stimuleert, activiteiten faciliteert en de Piramide speeltuin versterkt als groene, veilige en leefbare plek voor iedereen van jong tot oud.

Visie voor de Sportkooi De Piramide

De sportkooi op De Piramide wordt een uitnodigende en goed ingepaste sportvoorziening die ruimte biedt voor spel en beweging, maar met respect voor de leefkwaliteit van omwonenden. De kooi draagt bij aan een actieve buurt en stimuleert sportiviteit, ontmoeting en talentontwikkeling.

De basis van de visie is balans: ruimte geven aan sport en bewegen, veiligheid en dagelijkse woonkwaliteit. Geluidreductie, goed beheer en overzicht zijn daarbij sleutelvoorwaarden. Door slimme keuzes in materiaal,

positionering en afspraken over gebruik kan de sportkooi functioneren als een gecontroleerde, veilige plek waar zowel jeugd als volwassenen sportief gebruik kunnen maken van de ruimte op momenten die passen bij de omgeving.

Programmatisch biedt de sportkooi ruimte aan georganiseerde activiteiten van bijvoorbeeld Sciandri, Dock of scholen. Ook worden mogelijkheden verkend voor activiteiten gericht op volwassenen en senioren, zoals beweeglessen, gemengde buurttrainingen of laagdrempelige sportmomenten. De sportkooi biedt ook ruimte voor kleinschalige sportevenementen. Denk hierbij aan buurttoernooien of activiteiten van de Cruyff Court Foundation, mits goed afgestemd met omwonenden en binnen vooraf vastgestelde kaders, die kinderen en jongeren op een positieve manier samenbrengt. Dergelijke programmering draagt bij aan eigenaarschap, gezondheid en sociale verbinding tussen generaties.

Ontwerp en materiaalgebruik spelen een centrale rol in het beperken van overlast. Geluidsarme hekwerken, dempers en een ondergrond die contactgeluid reduceert, maar waarbij het karakter van straatvoetbal op een verharde ondergrond essentieel is. De sportkooi wordt zodanig gepositioneerd dat toezicht vanaf het plein en buurtgebouw mogelijk is. Door openheid te creëren blijft de kooi onderdeel van het plein in plaats van een afgesloten element.

De sportkooi moet uiteindelijk bijdragen aan een gezonde, sociale en sportieve wijk. Een plek waar kinderen, jongeren én volwassenen elkaar kunnen ontmoeten, waar beweging wordt aangemoedigd en waar bewoners zich prettig en veilig voelen. Niet het lawaai van wedstrijdspanning, maar het geluid van spelplezier, samenwerking en vitaliteit moet leidend zijn.

Kort samengevat:
De sportkooi wordt een veilige, geluidsbewuste en multifunctionele sportplek voor jong én oud met ruimte voor voetbal, maar ook voor andere sportvormen, met aandacht voor beheer, leefkwaliteit en sociale verbinding in de buurt.

Visie voor spelen

In totaal namen 36 kinderen deel aan het kinderparticipatietraject, afkomstig van basisscholen De Burght, De Eilanden en De Theo Thijssen. De groep bestond uit kinderen van 7–12 jaar, met een evenwichtige verdeling in leeftijd en jongens en meisjes. De kinderen dachten mee over hoe de nieuwe speeltuin eruit zou moeten zien, waarbij zij ook de wensen van klasgenoten en broertjes/zusjes vertegenwoordigen.

Kinderen zien De Piramide als een plek die leuker, veiliger en avontuurlijker kan worden, met meer ruimte om te spelen, te ontdekken en samen te komen. Ze willen een speeltuin waar je niet wordt weggestuurd, waar je je welkom voelt en zonder zorgen kunt spelen. Een plek waar geen mensen slapen of hangjongeren rondhangen, maar waar kinderen centraal staan. Veiligheid is daarbij een belangrijk thema. De gladde ondergrond zorgt nu voor valpartijen en het plein is te donker, waardoor kinderen er in de avond en winter minder graag komen. Meer verlichting, beter onderhoud en een ondergrond waarop je kunt rennen, fietsen, skaten en steppen, dragen bij aan een speelplek waar kinderen het hele jaar door met plezier kunnen zijn.

Daarnaast dromen kinderen van een groene speeltuin vol beleving, met bomen, planten en bloemen om in te verstoppen, te klimmen en parcours te bouwen. Ze willen hoogte, uitdaging en avontuur, toestellen waar je op kunt klauteren, slingeren, duiken of vanaf kunt glijden. Parcoursen worden door bijna iedereen enthousiast genoemd, omdat het spel stimuleert en creativiteit oproept. Sommigen willen zand om in te spelen en bouwen, terwijl anderen juist geen zand willen, variatie in speelzones kan deze verschillende wensen verenigen. Bankjes zijn belangrijk om even te rusten of te kijken naar anderen die spelen, net als de mogelijkheid om speelgoed te lenen voor bijvoorbeeld tafeltennis.

Ook sport hoort thuis in de nieuwe Piramide, maar niet alleen voetbal. Kinderen willen ruimte voor hockey, basketbal, pleinspelen zoals Kingsen en skaten. Een uitdagende speeltuin biedt dus meerdere manieren om te bewegen.

Belangrijk is dat de plek toegankelijk wordt voor iedereen, ook voor kinderen in een rolstoel. Zelfs al kennen

veel kinderen weinig rolstoelgebruikers, ze vinden het wél belangrijk dat iedereen mee kan doen dat niemand wordt buitengesloten omdat de speelplek niet geschikt is.

Kort samengevat: kinderen willen een veilige, avontuurlijke, groene en inclusieve speeltuin waar je kunt klimmen, rennen, skaten, spelen in de natuur, sporten en chillen. Een plek vol fantasie en plezier, waar je graag naartoe gaat samen met je vrienden, je broer of zus, of in je eentje.

Visie voor groen

De herinrichting van De Piramide zet in op een duidelijke transformatie van steen naar groen. Beplanting vormt het hart van het ontwerp en draagt bij aan speelkwaliteit, klimaatadaptatie en leefbaarheid. Het plein wordt omzoomd met een lage haag die fungeert als groene buffer tussen woningen, rijbaan en speel- en sportzones, en die tevens een natuurlijke inpassing vormt van noodzakelijk hekwerk.

Op het plein zelf wordt gewerkt met robuuste lage heesters (max. 1,20 m) en transparante hogere heesters, zodat het gebied groen aanvoelt maar open en overzichtelijk blijft voor toezicht en sociale veiligheid.

Bomen worden bij voorkeur in volle grond geplant, waarbij bestaande bomen waar mogelijk worden verplaatst vanuit bakken naar de volle grond. Extra bomen aan de zuidzijde van de sportkooi zorgen voor schaduw en beperken hittestress.

Bloeiende vaste, voornamelijk inheemse, planten en bollen zorgen voor seizoensbeleving, buiten de directe speelzones. Waar haalbaar wordt ruimte geboden voor medebeheer, zoals moestuinbakken of gezamenlijk onderhoud van beplanting, zodat het groen ook gedragen wordt door de buurt.

Kort samengevat:
Het ontwerp van Speelplein De Piramide maakt een duidelijke omslag van verharding naar groen, waarbij beplanting een dragend en zichtbaar onderdeel vormt van de inrichting. Door toepassing van bomen in volle grond, lage en transparante beplanting en groene buffers ontstaat een open, veilige en klimaatbestendige speel- en verblijfsplek.

4. Uitgangspunten & wensen ontwerp

De volgende uitgangspunten zijn opgehaald uit de bewonersparticipatie met de verschillende themasessies. Voor een volledig overzicht van de verslaglegging wordt verwezen naar het document Verslag Themasessies De Piramide - november 2025.

4.1 Doel van de herinrichting

- Verbeteren van speel- en verblijfsruimte voor kinderen en buurtgebruik.
- Balans tussen sportvoorzieningen, groen, recreatie en sociale veiligheid.
- Vergroten van gebruikskwaliteit, overzicht en toegankelijkheid.
- Ontwikkelen van een toekomstbestendig buurtplein dat uitnodigt tot ontmoeting.

4.2 Uitgangspunten & wensen per thema

Groen

Hoofdlijn uitgangspunt

De speeltuin moet een veilige, uitnodigende plek zijn voor bewoners en gebruikers van verschillende leeftijden, met goede zichtlijnen, minder schaduw en kwalitatief goed onderhoud.

Wensen

1. Meer openheid in groenstructuur; geen dichte hagen die zicht belemmeren.
2. Behouden en versterken van groen, maar met minder schaduw door snoei/herinrichting.
3. Toepassen van waterdoorlatende ondergronden; geen glad rubber in schaduwzones.
4. Speeltoestellen geluidsarm en bij voorkeur zonder dakjes (i.v.m. ongewenst verblijf).
5. Tafeltennistafel behouden, maar op een lichtere/open plek positioneren.
6. Mogelijkheid tot uitleen van buitenspelmateriaal via buurtgebouw onderzoeken.

7. Betere onderhoudsstructuur; beheer is randvoorwaarde voor langdurige kwaliteit.
8. Bewonersparticipatie in groenbeheer voortzetten en waar mogelijk stimuleren.
9. Speelruimte moet ook aantrekkelijk worden voor jonge kinderen en grootouders.
10. Aanstellen van speeltuinbeheerder onderzoeken i.v.m. toezicht en sociale functie.

Spelen

Hoofdlijn uitgangspunt

Kinderen willen een avontuurlijke, veilige en groene speeltuin met veel mogelijkheden om te klimmen, schommelen en spelen, met goede verlichting, beter onderhoud en ruimte voor meerdere sporten en ontmoetingsplekken.

Wensen

1. Meer verlichting wordt vaak door kinderen aangegeven
2. Meer natuur, planten en bloemen vinden kinderen leuk om in te spelen
3. Spelen met bomen (verstoppertje, klimmen, parcours)
4. Harde ondergrond gewenst voor fietsen, skaten, skeeleren, spelletjes, Kingen en rennen
5. Meerdere kinderen willen graag een meertje
6. Speelgoed uitleen voor bijvoorbeeld tafeltennis
7. Sommige kinderen willen juist met zand spelen anderen geven aan geen zandondergrond te willen
8. Behoefte aan bankjes wordt vaak door kinderen aangegeven
9. Parcours vinden bijna alle kinderen heel leuk
10. Het is fijn dat er ook een toilet in de speeltuin is wanneer het gebouw open is
11. Naast voetbal zouden sommige kinderen ook willen hockeyen
12. Speeltuin mag uitdagender, denk aan hoge toestellen
13. Veiliger en beter onderhouden
14. Verschillende kinderen geven aan dat er ook ruimte moet zijn voor kinderen in rolstoel.

Sportkooi

Hoofdlijn uitgangspunt

Er ligt een principebesluit voor behoud van een sportvoorziening met vergelijkbare afmetingen en vergelijkbare ondergrond. De opgave is een kooi die ruimte biedt aan sport, maar met minimale geluidsoverlast en duidelijke gebruiksafspraken. De sportkooi blijft onderdeel van het programma.

Wensen

1. Geluidsreductie is leidend bij materiaalkeuzes (hekwerk en ondergrond).
2. Ondergrond met geluidbeperkende werking is wenselijk, passend bij beheer. Kunstgras beperkt de functie voor straatvoetbal.
3. Avondsluiting (20:30 uur) blijft onderdeel van gebruiksafspraken.
4. Gebruik door kinderen stimuleren; ongewenst gebruik door groepen volwassenen beperken via beheer & programmering.
5. Sportactiviteiten van partners (zoals Sciandri/Dock) is wenselijk en moet mogelijk zijn.
6. Kleine schaal evenementen/toernooien mogelijk met vergunning en communicatie.
7. Onderzoek naar aanvullende sportmogelijkheden buiten de kooi (fitness, beweegtoestellen).

Buurtgebouw

Hoofdlijn uitgangspunt

Een nieuw buurtgebouw biedt ruimte voor activiteiten, ontmoeting en het wijkteam. Het gebouw draagt bij aan veiligheid en sociaal gebruik van het plein.

Wensen

1. Locatie aan de Boomklokstraat, met goede zichtbaarheid en bereikbaarheid.
2. Gebouw op circa 3 meter van tuinen appartementengebouw; ontwerp moet privacy waarborgen.
3. Transparante en uitnodigende gevel; ramen/oriëntatie in overleg met bewoners.
4. Onderzoek mogelijkheid sedumdak/groene dak variant.
5. Gebouwontwerp moet sociale veiligheid versterken (zichtlijnen, afgeronde hoeken mogelijk, geen schuil-/slaapzones).
6. Programmering gericht op buurtgebruik, ook geschikt voor volwassenen en ouderen.

7. Buitenruimte bij gebouw moet veilig en overzichtelijk zijn, zonder onoverzichtelijke zones.

Sociale veiligheid & openbare ruimte

Hoofdlijn uitganspunt

Sociale veiligheid wordt vormgegeven door open zichtlijnen, verlichting, naleefbare regels en goede routing.

Wensen

1. Verlichting verbeteren zonder lichthinder in woningen; gericht licht/afscherming toepassen.
2. Donkere hoeken en potentiële schuil- en slaapplekken voorkomen in ontwerp.
3. Camera kan behouden blijven; wordt periodiek geëvalueerd.
4. Speeltuin krijgt meerdere openingen; hekhoogte later afwegen (meningen verdeeld).
5. Bereikbaarheid voor hulpdiensten moet geborgd zijn.
6. Onderzoek mogelijkheden voor extra fietsparkeerplekken; mogelijk vermindering autoparkeerplaatsen.
7. Plaatsen van spelregelsbord als ondersteuning handhaving.

4.3 Toepassing Amsterdams handboek groen/rood & toetsing

Het ontwerp voor de speeltuin De Piramide wordt uitgewerkt volgens de Amsterdamse standaard voor inrichting openbare ruimte. Dit betekent dat gekozen wordt voor duurzame, robuuste en hoogwaardige materialen die passen binnen het karakter van het centrumgebied. Denk hierbij aan zorgvuldig ontworpen verharding, groeninrichting en meubilair dat aansluit op de Amsterdamse vormentaal, en dat bestand is tegen intensief gebruik door spelende kinderen en sportactiviteiten. Voor speel- en sportzones waar een alternatieve ondergrond noodzakelijk is (bijvoorbeeld sportvloer of valdemping), wordt binnen de richtlijnen gezocht naar oplossingen die zowel functioneel, onderhoudsvriendelijk als esthetisch passend zijn.

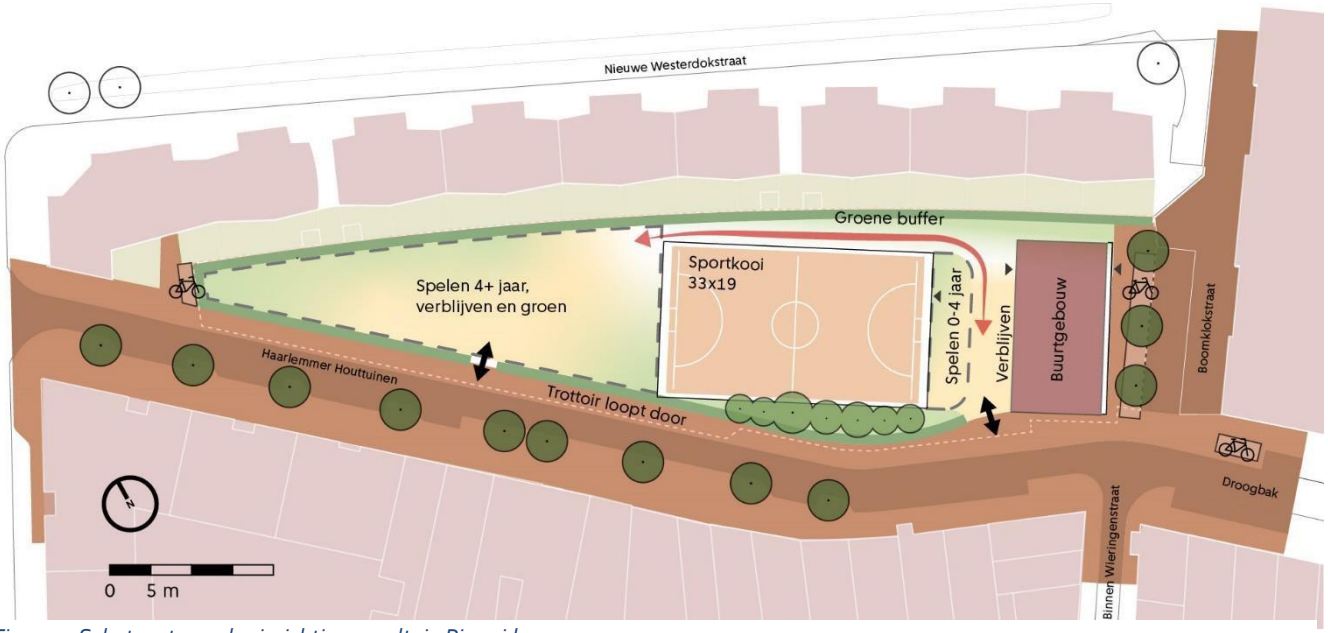
Het ontwerp doorloopt de reguliere ruimtelijke toetsing en moet worden afgestemd én goedgekeurd door:
- Toetsteam Openbare Ruimte & Mobiliteit (OR&M)
- Beheertoets-overleg, voor onderhoud, beheer en duurzaamheid op lange termijn
- De Integrale Tafel stadsdeel Centrum, voor projectafstemming en besluitvorming
- De Commissie Omgevingskwaliteit Amsterdam (COK), voor borging van kwaliteit en inpassing in de omgeving

Deze toetsing waarborgt dat De Piramide niet alleen een aantrekkelijke en inclusieve speelplek wordt, maar ook een toekomstbestendig en hoogwaardig onderdeel van de openbare ruimte van Amsterdam.

5. Schetsontwerp

5.1 Schetsontwerp

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten is onderstaand schetsontwerp uitgewerkt. Daarnaast zijn er twee voorbeelduitwerkingen uitgewerkt. Een volledige weergaven en toelichting op het ontwerp en voorbeelduitwerkingen is te lezen in bijlage Herinrichting analyse en ontwerpverkenning De Piramide speeltuin. Deze bijlage vormt de basis voor het verder uitwerken tot een voorlopig en definitief ontwerp.

Figuur 3. Schetsontwerp herinrichting speeltuin Piramide

5.2 Samenvatting ontwerpkeuzes

Het plein wordt ingericht als een groen, overzichtelijk en veilig buurtplein met ruimte voor spelen, sporten en verblijf voor verschillende leeftijdsgroepen. Een lage haag vormt een groene buffer tussen het plein en de omliggende woningen. De vergroening bestaat uit lage en robuuste beplanting, aangevuld met bomen en bloeiende planten, waarbij zichtlijnen en sociale veiligheid leidend zijn. Extra bomen aan de zuidzijde van de sportkooi dragen bij aan het beperken van hittestress.

Het speelprogramma is verdeeld over het plein: een speelzone voor jonge kinderen nabij het buurtgebouw en speelvoorzieningen voor oudere kinderen op het grote speelplein. De inrichting wordt afgestemd op de uitkomsten van de kinderparticipatie en is toegankelijk voor kinderen en volwassenen met een lichamelijke beperking. De looppaden en valondergronden zijn a-niveau en zijn daarmee toegankelijk voor mensen met een lichamelijke en/of geestelijke beperking. Daarnaast zijn er een aantal speeltoestellen geschikt voor mensen met een beperking.

De sportkooi krijgt een afmeting van circa 33 x 19 meter en wordt uitgevoerd met geluidsreducerende materialen.

Op en rondom het plein worden diverse verblijfsplekken gerealiseerd, zowel in de zon als in de schaduw, met zitgelegenheid bij het buurtgebouw. Fietsparkeren wordt rondom het buurtgebouw gefaciliteerd.

Het plein wordt omrand door een afsluitbaar hekwerk met twee toegangen. Openbare verlichting, afvalvoorzieningen, verhardingen en valondergronden worden uitgevoerd conform de Amsterdamse standaarden. De voetpaden op en langs het plein worden duurzaam en waterdoorlatend uitgevoerd, met doorlopend voetpad langs de Haarlemmer Houttuinen.

6. Vervolgproces

1. De concept nota van uitgangspunten met schetsontwerp wordt door het Dagelijks bestuur vrijgegeven voor ter inzagelegging.
2. De directe omgeving rondom de speeltuin Piramide wordt per brief geïnformeerd over de voorgenomen ontwerpuitgangspunten beschreven in deze NvU. Middels een ter inzagelegging van 4 weken worden er reacties en zienswijze verzameld. Deze reacties kunnen leiden tot wijzigingen op de NvU en het schetsontwerp en worden beschreven in de nota van antwoord. De stadsdeelcommissie zal in deze fase gevraagd of ongevraagd advies kunnen uitbrengen. Er is ook de mogelijkheid om in te spreken.
3. Het aangepaste NvU en schetsontwerp worden aangeboden aan het Dagelijks Bestuur voor definitieve vaststelling van deze nota wat leidt tot het Voorkeursbesluit.
4. Vanuit het voorkeursbesluit wordt het ontwerp verder uitgewerkt tot een voorlopig en definitief ontwerp en vinden er vervolg onderzoeken plaats. Bewoners en belanghebbenden worden in dit proces betrokken en het ontwerp kan op specifieke punten worden aangepast.
5. Het definitief ontwerp wordt vastgelegd door middel van een uitvoeringsbesluit. De stadsdeelcommissie zal in deze fase gevraagd of ongevraagd advies kunnen uitbrengen. Er is dan ook de mogelijkheid om in te spreken.
6. Na het uitvoeringsbesluit volgt de formele aanbesteding van het werk en worden er omgevingsvergunningen aangevraagd. Na het verlenen van de omgevingsvergunningen is er een termijn van 6 weken waarin bewoners en belanghebbenden bezwaar kunnen indienen.

Bijlagen

Bijlage: Verslag Themasessies De Piramide - november 2025
Bijlage: Participatieverslag scholen De Piramide - december 2025
Bijlage: Herinrichting analyse en ontwerpverkenning De Piramide speeltuin